

(ร่าง) รายงานการประชุม
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

วันจันทร์ที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ชั้น ๔ อาคารพระจอมเกล้า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ผู้มาประชุม

๑. นายศักรินทร์ ภูมิรัตน์	ประธานกรรมการ
๒. เลขาธิการ ก.พ. (นางสาวดุขฎิ ราชเมืองฝาง แทน)	กรรมการ
๓. เลขาธิการ ก.พ.ร. (นางสาวสุนทรี สุภาสงวน แทน)	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี (นายปัญญาพล ศรีแสงแก้ว แทน)	กรรมการ
๕. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นายสุริยนต์ ธีรกิจงานุกิจ แทน)	กรรมการ
๖. ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (นายปฐม สวรรค์ปัญญาเลิศ แทน)	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายอนันต์ แก้วกำเนิด แทน)	กรรมการ
๘. อธิบดีกรมบัญชีกลาง (นายวีรชัญญ์ เพชรรุ่ง แทน)	กรรมการ
๙. นายกฤษณพงศ์ กีรติกร	กรรมการ
๑๐. นายกิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๑. นายชูศักดิ์ ลิมสกุล	กรรมการ
๑๒. นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ	กรรมการ
๑๓. นายรุ่งโรจน์ รังสีโยภาส	กรรมการ
๑๔. นายวิจารณ์ พานิช	กรรมการ
๑๕. นางศันสนีย์ ไซโยโรจน์	กรรมการ
๑๖. นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	กรรมการ
๑๗. นายสัมพันธ์ ศิลปนาฏ	กรรมการ
๑๘. นางสาวลาภรณ์ บัวสาย	กรรมการ

๑๙. รองเลขาธิการ ก.พ.ร. ซึ่งเลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย (นางสาวสุนทรี สุภาสงวน)	กรรมการและเลขานุการร่วม
๒๐. ข้าราชการสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งเลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย (นางสาววิลาวัลย์ ตาน้อย)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม
๒๑. พนักงานสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ซึ่งผู้อำนวยการฯ มอบหมาย (นางสาวสิริพร พิทยโสภณ)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ผู้ลาประชุม

๑. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๒. นายณรงค์ ศิริเลิศวรกุล	กรรมการ
๓. นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	กรรมการ
๔. นายบัณฑิต เอื้ออาภรณ์	กรรมการ
๕. นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล	กรรมการ
๖. นายไพรัช ธีชัยพงษ์	กรรมการ
๗. นายวีระพงษ์ แพสุวรรณ	กรรมการ
๘. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการ
๙. คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ	กรรมการ
๑๐. นางสาววรรณิ คำมั่น	กรรมการ
๑๑. นายกิติพงศ์ พร้อมวงศ์	กรรมการและเลขานุการร่วม

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงาน ก.พ.

- นางสาวบุรณี ศุภศิลป์

สำนักงาน ก.พ.ร.

- นายกฤตวิทย์ จันทน์แจ่มใส

กรมบัญชีกลาง

- นางสาวโมนิกา ตันตยานุบุตร

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

- นางจุฬารัตน์ ตันประเสริฐ

- นางลดาวัลย์ ประเสริฐชล

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- นายสุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ

๒. นางปัทมาวดี โปชนกุล
๓. นางสมปอง คล้ายหนองสรวง
๔. นายพงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์
๕. นายอภิศักดิ์ ชีระวิสิษฐ์
๖. นางสาวรีรัตน์ ชะนะมา
๗. นายปกรัฐ กนกธนาพร

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑. นายเผ่าพัชร ทรัพย์ธรรมานนท์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

๑. นายสันติ เจริญพรพัฒนา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑. นางปรียา โทณะพงษ์

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

๑. นางวิไลพร เจตนจันทร์

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

๑. นางสาวนริดา วีระโสภณ
๒. นายสุชาติ อุดมโสภกิจ
๓. นางสาวสลิลวรรณ กลับประสิทธิ์
๔. นายชาญวิทย์ อุดมศักดิ์กุล
๕. นางสาวมณีนยา ชุณหวุฒิยานนท์
๖. นางสาวภาณิศา หาญพัฒน์นันท์
๗. นางสาวภัทรธิรา เกื้อกิม
๘. นายภาสพงศ์ อารีรักษ์
๙. นายนรชัย รังสีวิจิตรประภา
๑๐. นายอานนท์ ตานะเศรษฐ
๑๑. นายมหัทธน พฤทธิจักรชัย
๑๒. นายศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล
๑๓. นายศุภวิริยะ สรณารักษ์
๑๔. นางสาวสุภาวดี สอดสี

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกรรมการ (นายศักรินทร์ ภูมิรัตน์) กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พร้อมแจ้งที่ประชุมทราบประเด็นหลักของการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ในครั้งนี้ซึ่งเป็นวาระเสวนาเพื่อขอความคิดเห็น ดังนี้

- ๑) แนวทางการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและนวัตกรรม (Priority Setting) และบทบาทของหน่วยงานด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนและงบประมาณ
- ๒) แนวทางการกำหนดบทบาทของหน่วยบริหารและจัดการทุนของประเทศ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

๒.๑ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อมาฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุม และแจ้งเวียนให้กรรมการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว โดยไม่มีกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุม

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อเสวนา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ แนวทางการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและนวัตกรรม (Priority Setting) และบทบาทของหน่วยงานด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนและงบประมาณ

ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอแนวทางการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและนวัตกรรม (Priority Setting) และบทบาทของหน่วยงานด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนและงบประมาณ โดยสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ร่วมกับ สถาบันนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) (STPI) ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ๑) การวิเคราะห์บริบทของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (Sector) อาทิ ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ให้มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based)
- ๒) การกำหนดประเด็นการวิจัยและนวัตกรรมที่ประเทศควรจัดสรรทรัพยากรส่วนใหญ่ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาที่ตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๓) การกำหนดแผนที่นำทางการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การเกิดนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์และ/หรือนวัตกรรมเชิงกระบวนการผลิต

ทั้งนี้การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศเชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบาย และยุทธศาสตร์ระดับชาติ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง และจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประสิทธิผลและมีความคุ้มค่าตามโปรแกรมสนับสนุนสำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญ โดยต้องมีกระบวนการติดตามและประเมินผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้เกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้แก่

- ๑) ความชัดเจนของแผนระดับประเทศ (National Plan)
- ๒) ความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม (Unmet Needs of Socio-economic Sectors)
- ๓) สถานภาพทางการเงินของประเทศ (Financial Reality)
- ๔) ศักยภาพทางวิทยาศาสตร์ (Science Potential)
- ๕) ชีตความสามารถของผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบวิจัยและนวัตกรรม (Capability of Research and Innovation Actors)

การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีกระบวนการอยู่ ๔ ขั้นตอน โดยทีมศึกษาได้เลือกอุตสาหกรรมอาหารเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศและประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งผลของการศึกษาตามขั้นตอน ประกอบกับการหารือร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน (Stakeholder) ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ได้ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การพิจารณาเป้าหมายและนโยบาย ยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องในระบบวิจัยและนวัตกรรมรายสาขา โดยพบว่าเป้าหมายการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมสำหรับอุตสาหกรรมอาหารเพื่อให้เกิดผลกระทบหรือประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมมีอยู่ ๓ ประการหลัก ได้แก่

- ๑) ระบบอาหารที่ปลอดภัย (Reliable Food System)
- ๒) ระบบอาหารที่ยั่งยืน (Sustainable Food System)
- ๓) ระบบอาหารที่มีมูลค่าสูง (Innovative Food System)

จากนั้นได้มีการจัดทำรายการของสินค้าอาหารทั้งสินค้าอาหารดั้งเดิมและสินค้าอาหารอนาคตในอุตสาหกรรมมาจัดลำดับโดยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruptive Issue) ในอุตสาหกรรมมาเป็นปัจจัยในการคัดเลือกและกำหนดเป้าหมายประเด็นสำคัญต่อไป

ขั้นตอนที่ ๒ การแปลงเป้าหมาย และนโยบาย ยุทธศาสตร์ในขั้นตอนที่ ๑ มาสู่การคัดเลือกและกำหนดเป้าหมายประเด็นที่สำคัญ (Priority Area) : การคัดเลือกและกำหนดเป้าหมายประเด็นที่สำคัญ (Priority Area) ตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของผลิตภัณฑ์อาหาร พบว่าประเด็นสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารมีอยู่ ๓ มิติ ซึ่งจะเป็นกรอบเพื่อนำไปสู่การพิจารณาในรายละเอียดว่าในแต่ละมิติจะสนับสนุนงบประมาณให้แก่เรื่องใดบ้าง ดังนี้

๑) Product as Priority Area คือ การกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ หรือ Sub-system ที่สำคัญเป็น Priority Area โดยควรคำนึงถึงความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม และมีศักยภาพการพัฒนาในระยะ

ยาว (Sun-rise Product/ Sub-system) ตัวอย่างการศึกษาได้กำหนดให้ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ (ไก่) เป็นเป้าหมายประเด็นที่สำคัญ

๒) Cross-cutting/Common Priority Area คือ การคัดเลือกและกำหนดเป้าหมายประเด็นที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมทั้งระบบ โดยไม่ได้เฉพาะเจาะจงกับผลิตภัณฑ์ หรือ Sub-system อันใดอันหนึ่ง และหากได้รับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะทำให้เกิดการยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมโดยรวม ตัวอย่างการศึกษาได้กำหนดให้บรรจุภัณฑ์ฉลาด (Smart Packaging) เป็นเป้าหมายประเด็นที่สำคัญ

๓) Priority Area for Future Issues คือประเด็นที่สำคัญสำหรับอนาคตที่อาจสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ จำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อให้ประเทศมีความรู้และความพร้อมต่อการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างเป็นระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างการศึกษาได้กำหนดให้มาตรฐานสินค้าเพื่อความยั่งยืน (Sustainability Standard) เป็นเป้าหมายประเด็นที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ขีดความสามารถของผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบวิจัยและนวัตกรรม (Capability of Research and Innovation Actors) ซึ่งประเทศไทยยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับข้อมูลของผู้วิจัยที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านอยู่ โดยตัวอย่างการศึกษาได้ทดลองใช้ฐานข้อมูล SciVAL พบว่าในเรื่องที่กำหนดเป็นประเด็นสำคัญมีชื่อผู้เชี่ยวชาญ สังกัดผู้เชี่ยวชาญ และระดับขีดความสามารถของผู้เชี่ยวชาญ และสถาบัน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดโจทย์ (Priority Issue) พร้อมทิศทางการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด : เมื่อดำเนินการจากขั้นตอนที่ ๑ ถึง ๓ แล้วจึงได้ข้อมูลเพื่อนำมากำหนดโจทย์ ทิศทางการวิจัยและนวัตกรรม และการสนับสนุนงบประมาณเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นๆ

ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอที่ประชุมเพื่อเสวนาให้ความเห็นในประเด็นดังนี้

- ความสำคัญของการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมต่อการปฏิรูประบบ อววน. ของประเทศ
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์
- รูปแบบและแนวทางการวิเคราะห์เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม และหากเป็นการวิจัยและนวัตกรรมที่ไม่ใช่การวิจัยพื้นฐาน ควรพิจารณาโดยให้น้ำหนักกับทิศทางของตลาด (Market-led) ซึ่งมีภาคเอกชนนำ และพิจารณาความสำคัญได้จากการลงทุนของภาคเอกชน (Financial Contribution) ว่าภาคเอกชนมีการลงทุนจริงหรือไม่และมากน้อยเพียงใด หากเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอาจมีการรวมตัวกันในรูปแบบ Consortium และรูปแบบการลงทุน (Financial Contribution) อาจมีได้ ๓ รูปแบบที่แตกต่างกันตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ดังนี้

- ๑) การลงทุนระดับบริษัท : เป็นการลงเงินของบริษัทที่ได้รับประโยชน์ร่วมกัน
- ๒) การลงทุนระดับอุตสาหกรรม : เป็นการลงเงินโดยบริษัทที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อได้รับประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรม
- ๓) การลงทุนในระดับประเทศ : เป็นการลงทุนโดยรัฐเพื่อภาพลักษณ์ ความปลอดภัยจากโรค หรือมาตรฐานสินค้า

๒. การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรให้ความสำคัญในเชิงพื้นที่ร่วมด้วย โดยแต่ละพื้นที่ที่มีความต้องการหรือมีประเด็นปัญหาแตกต่างกัน เช่น ภาคใต้ (อาหารทะเล ปาล์มน้ำมัน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อาหารสุขภาพ) เป็นต้น

๓. การวิเคราะห์ขีดความสามารถของผู้วิจัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบวิจัยและนวัตกรรมควรพิจารณาถึงผลกระทบเชิงคุณภาพจากการวิจัยที่เกิดขึ้น (Impact) เช่น Field Weight Citation Impact นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาข้อมูลขีดความสามารถของภาคเอกชนที่อาจไม่มีอยู่ในระบบร่วมด้วย เช่น ฐานข้อมูลสิทธิบัตร เนื่องจากเป็นความลับและไม่มีการจดสิทธิบัตร และฐานข้อมูลทางการตลาด ดังนั้น จึงควรศึกษาจากข้อมูลแวดล้อม เช่น ข้อมูลลูกค้าของบริษัทเอกชนด้วย รวมถึงฐานข้อมูลจากต่างประเทศด้วย โดยปัจจุบันฐานข้อมูลมินเทล (Mintel) มีผลการวิเคราะห์การตลาดของทั่วโลก และได้จัดทำฐานข้อมูลการตลาดของประเทศไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเด็นสำคัญด้านวิจัยและนวัตกรรม

๔. กระบวนการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม (Engagement) และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจน โดยภาคเอกชนมีกระบวนการพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรมที่น่าสนใจ เช่น กระบวนการ Design Thinking เพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมที่มีผลกระทบสูงในการแก้ไขปัญหาที่เป็นความต้องการอย่างแท้จริงได้ (Real Pain Point)

๕. ควรพิจารณาภาคส่วน (Sector) อื่น ๆ ที่มีอัตราการเติบโตสูง และภาคเอกชนมีความต้องการในการลงทุนเพื่อให้เกิดเทคโนโลยี เช่น ภาคบริการ (Service Sector) ทั้งในเชิงการท่องเที่ยวและบริการด้านอาหาร (Food Service) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ (National Quality Infrastructure) ซึ่งมีความสำคัญในระดับประเทศ และด้านความสะอาดของสิ่งแวดล้อม (Cleanliness Technology) และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก (Climate Change)

๖. กระบวนการกำหนดประเด็นสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ควรพิจารณาประเด็นสำคัญด้านสังคมและมนุษยศาสตร์ร่วมด้วย เช่น ในประเด็นอาหารอาจมีประเด็นเชิงสังคม ได้แก่ คุณค่าทางอาหาร ความมั่นคงทางอาหาร และการเข้าถึงอาหาร เป็นต้น จึงเสนอแนะให้มองทั้งสองด้านโดยให้ความสำคัญควบคู่กันไป

๗. การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในขั้นตอนที่ ๑ ควรพิจารณาทั้งมิติของสาขาและพื้นที่ โดยหากใช้เกณฑ์จากขนาดของอุตสาหกรรมในการพิจารณาแล้ว ควรพิจารณาขนาดของอุตสาหกรรมนั้นในพื้นที่ต่างๆ ด้วย เช่น ขนาดของอุตสาหกรรมในภาคเหนือ เพื่อให้เห็นปัญหา ขีดความสามารถ และผลกระทบและนำไปสู่เป้าหมายการลดความเหลื่อมล้ำได้ นอกจากนี้ ในการพิจารณาตามห่วงโซ่คุณค่า Value Chain ควรดูทั้งประเด็นความท้าทาย (Challenge) และประเด็นปัญหา (Pain Point) ที่ต้องการแก้ไขด้วย

๘. การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมต้องกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบให้ชัดเจน ขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายและนโยบาย ยุทธศาสตร์ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ สอวช. การแปลงเป้าหมายและนโยบายมาสู่การคัดเลือกและกำหนดเป้าหมายประเด็นที่สำคัญ (Priority Area) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ดำเนินการร่วมกับ สอวช. นอกจากนี้ ควรมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในกระทรวงต่างๆ (Line-ministry) รวมถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากการวิจัยและนวัตกรรมบางสาขามีความเฉพาะทางและแตกต่างจากการทำงานทั่วไป

๙. เสนอให้มีการจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานห้องทดสอบทดลอง (Lab Standard) ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานระดับโลก (Global Standard) เป็นเรื่องเร่งด่วน

เนื่องจากส่งผลต่อการส่งออกสินค้าด้านการเกษตรและอาหารของประเทศ และการมีองค์การที่ทำหน้าที่ให้การรับรอง (Certificate Analysis) สำหรับสารสกัดที่จะส่งออกไปยังต่างประเทศเพื่อนำไปทำยาสมุนไพร เป็นต้น

๑๐. เสนอให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ เสนอต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบและต้องดำเนินการร่วมกัน ได้แก่ สกสว. ซึ่งทำหน้าที่กำหนดเรื่องการจัดสรรงบประมาณ สอวช. ซึ่งทำหน้าที่ให้ความเห็นต่อนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งดูแลยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนปฏิรูปประเทศ และสำนักงบประมาณ ซึ่งทำหน้าที่จัดงบประมาณลงกองทุน สำหรับรูปแบบการจัดงบประมาณทั้งขาขึ้นและขาลงควรจะต้องพิจารณาประเด็นสำคัญให้ครบทุกมิติ เช่น ด้านพื้นที่ ด้านสังคม ปัญหาปัจจุบัน และความท้าทายในอนาคต รวมถึง การมีส่วนร่วมในกระบวนการและสัดส่วนการลงทุนและแบ่งผลประโยชน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

มติที่ประชุม

รับทราบ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการไปพิจารณาดำเนินการฯ ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ แนวทางการกำหนดบทบาทของหน่วยบริหารและจัดการทุนของประเทศ

ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอแนวทางการกำหนดบทบาทของหน่วยบริหารและจัดการทุนของประเทศ ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางของระบบการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรมในภาพรวมของประเทศ ปัจจุบันมีหน่วยบริหารและจัดการทุน (Program Management Unit หรือ PMU) ในระบบวิจัยและนวัตกรรมจำนวน ๗ แห่ง โดยเป็น PMU ที่สภานโยบายมีมติให้จัดตั้งขึ้นใหม่จำนวน ๓ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ๒) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) ๓) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ เรียกโดยย่อว่า (บพท.) และ PMU เดิมทั้งในและนอกกระทรวงอีก ๔ แห่ง โดย PMU มีบทบาท หน้าที่และอำนาจครอบคลุมการกำหนดนโยบายและเกณฑ์ในการจัดสรรทุน จัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยให้แก่หน่วยงานในระบบ ววน. ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้าน ววน. ของประเทศ บริหารจัดการงานวิจัยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนด้าน ววน. ส่งเสริมและประสานการสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมดำเนินการวิจัย และติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรทุน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามบทบาท หน้าที่ของ PMU ส่งผลต่อระบบการวิจัยและนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ศึกษาและนำเสนอระบบการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรมของประเทศอังกฤษ ซึ่งรวมถึงการจัดตั้ง โครงสร้าง และการดำเนินงานของ UK Research and Innovation (UKRI) ที่ทำหน้าที่เป็นร่มนิติบุคคลให้แก่สภาการวิจัย (Research Council) ๗ สาขา และอีก ๒ หน่วยงานให้ทุน ได้แก่ Research England และ Innovate UK ซึ่งอาจเป็นกรณีศึกษาทิศทางการพัฒนาบทบาทของหน่วยบริหารและจัดการทุนของประเทศ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

หลักการสำคัญของการดำเนินงานในระบบการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรม มีดังนี้

๑. ขอบเขตการวิจัยที่ UKRI ดูแล ได้แก่ Entire Academic Landscape ซึ่งรวมถึง Natural Sciences, Technologies, Medicine, the Social Sciences, the Arts and Humanities

๒. หน่วยงานวิจัยและนวัตกรรมของรัฐจะต้องจัดให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างนักวิจัย รัฐบาล และประชาชน เพื่อให้นโยบายและยุทธศาสตร์สามารถส่งกระทบเชิงเศรษฐกิจและผลประโยชน์ต่อสังคมได้

๓. นโยบายจะต้องสามารถก่อให้เกิดงานวิจัยที่มีคุณภาพสูง คุ่มค่า และองค์ความรู้ที่ได้จะต้องส่งผลประโยชน์ต่อสังคม

๔. ระบบวิจัยจะต้องมีความคล่องตัว สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ และบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ

๕. การวิจัยควรที่จะดำเนินไปด้วยนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ และต้องมีอิสระในการหาคำตอบด้วยกระบวนการทางวิชาการ

๖. การสนับสนุนทุนวิจัยจะต้องพิจารณาถึงความสามารถของนักวิจัย โปรแกรมวิจัย หน่วยงานวิจัย

๗. ระบบ Peer Review เป็นหัวใจสำคัญในการตัดสินใจให้ทุนวิจัย

๘. ผู้ให้ทุนวิจัยต้องคำนึงเสมอว่าผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงนั้นทำได้ยาก ต้องอาศัยการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และต้องมีการลงทุนในระยะยาว

๙. กระบวนการ Peer Review ต้องมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับประเภทของงานวิจัย

โครงสร้างระบบการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมของประเทศอังกฤษ

มีโครงสร้างการดำเนินงานแบ่งเป็น ๓ ระดับ ระดับนโยบายได้แก่ กระทรวง Department for Business, Energy and Industrial Strategy (BEIS) UKRI Board และ UKRI Executive Committee โดย UKRI มีลักษณะเป็น องค์การมหาชน (Non-Departmental Public Body (NDPB) รับผิดชอบงานที่เป็นลักษณะ Cross-cutting รวมถึงงานวิจัยที่รองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในอนาคต และทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมหลักในการสื่อสารกับฝ่ายการเมืองและรัฐบาล สร้างความเชื่อมโยงระหว่างการวิจัยพื้นฐานและการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และเป็นกลไกในการนำเอาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดที่มีอยู่ในการทำงานของแต่ละหน่วยไปประยุกต์ใช้ในระบบวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้ง มีระบบบริหารและจัดการงานกลาง เช่น การตรวจสอบภายใน การสอบบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงานบุคคล ระบบสารสนเทศ และการสื่อสารองค์กร ตลอดจนให้มีระบบการรับข้อเสนอกลางและการบริหารจัดการทุนกลางที่อำนวยความสะดวกให้ Research Councils แต่ละแห่งสามารถดำเนินการทางวิชาการในด้านที่ตนรับผิดชอบได้ การเชื่อมโยงระบบข้อมูลทั้งระบบเพื่อการวางนโยบายบนฐานของข้อเท็จจริง (Evidence-based)

การสนับสนุนทุนของ UKRI (Dual Support) มี ๒ รูปแบบ ได้แก่

๑) ทุนแบบ Block Grant เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย (Quality-related Research funding: QR) จัดสรรโดยการประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และ

๒) ทุน Competitively Allocated Grant จัดสรรโดยการประเมินคุณภาพของข้อเสนอ เป็นทุนในลักษณะ Forward-looking โดยสามารถจัดสรรให้ได้กับทุกหน่วยงานผ่าน Research Councils

ข้อเสนอแนะหลักการและรูปแบบการจัดตั้งสำนักงานบริหารและจัดการทุนที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ดังนี้

- จัดตั้งให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับ UKRI ในรูปแบบองค์การมหาชน ขึ้นในระบบวิจัยและนวัตกรรม โดยทำหน้าที่เป็นนิติบุคคลให้แก่ PMU ที่อยู่ภายใต้กระทรวง อว. ได้แก่ บพท. บพค. บพข. และ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- สนช. ยังคงสถานะเป็นนิติบุคคล แต่ทำงานร่วมกับการผ่านคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee)

- หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการดำเนินการของ PMU และรับผิดชอบระบบบริหารจัดการกลาง เช่น ระบบยื่นข้อเสนอรับทุนกลาง นอกจากนี้ยังรับผิดชอบจัดสรรงบประมาณและการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีลักษณะเป็น Cross-cutting

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. แนวทางการจัดโครงสร้างระบบการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ได้ดำเนินการระยะหนึ่งแล้ว โดยมีมติสถานนโยบายให้จัดตั้ง PMU ขึ้น ๓ หน่วย และสำหรับ วช. จะต้องมีการประเมินเพื่อปรับรูปแบบของหน่วยงานเมื่อครบ ๓ ปี ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ข้อเสนอของฝ่ายเลขานุการคือการเสนอรูปแบบโครงสร้างระบบโดยให้มีหน่วยงานที่เป็นนิติบุคคลคล้ายโครงสร้างของ UKRI มาทำหน้าที่ดูแล PMU และยังไม่รวม สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) เข้ามาร่วมเนื่องจากการทำงานของ NIA กว้างมากกว่าการให้ทุน ซึ่งข้อเสนอนี้เป็นเพียงหนึ่งรูปแบบเท่านั้น หากมีข้อเสนอรูปแบบอื่นๆ จากที่ประชุม ฝ่ายเลขานุการจะได้นำไปศึกษาในรายละเอียดเพื่อพัฒนาเป็นอีกทางเลือกและนำเสนอต่อไป

๒. การจัดทำโครงสร้างระบบการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมของประเทศเพื่อคาดหวังว่าจะสามารถบริหารจัดการการสนับสนุนทุนและการส่งมอบผลการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาได้แก่ ทักษะความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน (Skill) และแนวคิด (Mindset) ของ PMU ทั้ง ๗ แห่ง จึงควรจัดให้มีการรับฟังความเห็นจาก PMU ทั้งหมดด้วย

๓. ปัจจุบัน PMU ๓ แห่ง ได้แก่ บพท. บพค. และบพข. ได้รับการสนับสนุนการระบบบริหารกลางจาก สอวช. ซึ่งทำหน้าที่รับงบประมาณจากกองทุนและส่งให้ PMU แต่หากงบประมาณไม่ได้มาจากกองทุนและหากอนาคต PMU ทั้ง ๓ แห่งจะต้องออกจาก สอวช. และไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล อาจมีปัญหาเรื่องการรับงบประมาณ ซึ่งเห็นว่าหากมีนิติบุคคลขึ้นมารองรับและดูแล PMU ก็มีความเหมาะสมอย่างไรก็ตามประเด็นที่กังวลเกี่ยวกับงบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่มีอยู่นอกกระทรวงอย่างน้อย ๑๐ กระทรวงจะมีการบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอย่างไรให้มีความเชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางตามนโยบายและยุทธศาสตร์ อววน.

๔. หากมีการปรับโครงสร้างระบบการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการให้ทุน ลดภาระงบประมาณ และการประสานงานระหว่าง PMU จะต้องมีความต้องการบริหารจัดการแบบใหม่ที่แต่ละ PMU ต้องมีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงด้วย

๕. การวัดผลการดำเนินงานของ PMU อาจมองได้ ๒ แบบ ได้แก่ ๑) ผลของการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่วางเป้าหมายไว้ เช่น ภาคเกษตรมีการปรับตัวนำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น

จากการสนับสนุนงบประมาณ และ ๒) ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสาธารณะ โดยเน้นการสร้างให้เกิดมูลค่า (Value creation) หรือการสร้างประสิทธิภาพให้แก่ภาคสาธารณะ เป็นต้น

๖. การตั้งหน่วยงานนิติบุคคลขึ้นเพื่อดูแล PMU ๓ แห่งที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ และรวม วช. ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ เห็นว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงาน แต่การไม่รวม สนช. โดยมองว่ามีภารกิจที่มากกว่าการให้ทุนนั้น หากมองในแง่ของการบูรณาการการนำ สนช. มารวมอยู่ด้วยกันก็เห็นว่าน่าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตามอาจมีรูปแบบอื่นๆ และขอให้วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียนำมาเสนอด้วย

๗. ข้อเสนอการปรับโครงสร้างระบบการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเป็นความจำเป็นต่อเนื่องจากการตั้ง PMU ๓ แห่งใหม่ขึ้นอยู่ภายใต้ สอวช. เป็นการชั่วคราว และหลังจาก ๓ ปี จะต้องมีการปรับสถานะออกจาก สอวช. ซึ่งจากข้อเสนอให้มีนิติบุคคลใหม่ขึ้นมาโดยให้ทำหน้าที่เป็นรมนิติบุคคลนั้น เห็นด้วยว่ามีความจำเป็นและต้องดำเนินการเร่งด่วน แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานนิติบุคคลใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีระบบฐานข้อมูลกลางนั้น ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมให้เป็นบทบาทหน้าที่ของ วช. ดังนั้น จึงเสนอให้พิจารณาบทบาทหน้าที่ดังกล่าวอย่างรอบคอบ นอกจากนี้ เสนอให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ เร่งดำเนินการตั้งคณะกรรมการประเมิน วช. และหารือตัวชี้วัดร่วมกับ วช. ด้วยพร้อมกัน

๘. เสนอให้มีการโอนย้ายบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการทุนจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่เดิม เช่น สกสว. หรืออาจมีแนวทางการมอบหรือจ้างบุคคลภายนอกเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าวได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการจัดตั้งกระทรวง อว. ที่ให้มีการเคลื่อนย้ายบุคลากรระหว่างหน่วยงานได้อย่างคล่องตัว

๙. การร่วมมือและการทำงานแบบบูรณาการเป็นหัวใจการทำงานของ PMU เพื่อให้สามารถส่งมอบผลลัพธ์ได้ ดังนั้น จึงควรมีการหาแนวทางเพื่อกำหนดกลไกการรับผิดชอบภาพรวมของระบบร่วมกันด้วย

๑๐. ขณะนี้บทบาทหน้าที่ของ PMU แต่ละแห่งยังไม่ชัดเจนและยังเป็นช่วงปรับตัวเพื่อการพัฒนา (Learning-Curve) จึงควรกำหนดบทบาทของหน่วยงานให้ทุนแต่ละแห่งให้ชัดเจนก่อน เมื่อทดลองแล้วมีความเหมาะสมจึงจะจัดทำข้อเสนอจัดตั้งหน่วยงานที่เหมาะสมต่อไป

มติที่ประชุม

มอบหมายฝ่ายเลขานุการนำข้อคิดเห็นของที่ประชุมไปศึกษาเพิ่มเติม เพื่อหาแนวทางการกำหนดบทบาทของหน่วยบริหารและจัดการทุนของประเทศที่เหมาะสมต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ มติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ฝ่ายเลขานุการรายงานมติที่ประชุมสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีมติเห็นชอบในวาระเพื่อพิจารณาและมีข้อเสนอแนะในเรื่องสำคัญ ดังนี้

๑. (ร่าง) แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ และกรอบวงเงินงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้านการอุดมศึกษาในความรับผิดชอบของกระทรวง และระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยที่ประชุมมีมติดังนี้

๑) เห็นชอบหลักการของ (ร่าง) แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนของประเทศ และมอบหมายกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดำเนินการ เพื่อให้มีการจัดทำแผนดังกล่าวต่อไป

๒) เห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาในความ รับผิดชอบของกระทรวง ในส่วนของกรอบวงเงินงบประมาณเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ และระบบการจัดสรรและบริหาร งบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ตามกรอบวงเงินดังกล่าว ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๗๐ และหลักการของ (ร่าง) แผนด้านการ อุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ และให้เสนอต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

๓) เห็นชอบแต่งตั้งรองศาสตราจารย์ ศักรินทร์ ภูมิรัตน์ เป็นประธานกรรมการ พิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะของที่ประชุม ดังนี้

๑) ควรมีแนวทางการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Management of Change) โดยมีมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการและออกแบบระบบการ ทำงานร่วมกัน

๒) มีกลไกในการดึงดูดต่างชาติให้เข้ามามีส่วนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของ มหาวิทยาลัย รวมทั้งการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยมากขึ้น

๓) การพลิกโฉมระบบการอุดมศึกษาของประเทศไทย (Reinventing University) จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยจากการดำเนินงานในลักษณะ ควบคุม (Regulate) ไปสู่การสนับสนุน (Support)

๒. (ร่าง) ระเบียบสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แห่งชาติ ว่าด้วยคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง พ.ศ. ...

สอวช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการสภานโยบาย ได้จัดทำร่างระเบียบสภานโยบายการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง พ.ศ. ... โดยมี หลักการสำคัญ ดังนี้

๑. คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องมีหน้าที่และอำนาจในลักษณะงานตามพันธกิจ โดยไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจปกติที่มีคณะกรรมการอื่นดำเนินการอยู่แล้ว

๒. คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องมี ๒ ประเภท ได้แก่

(๑) คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องด้านต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ

(๒) คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องเพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

๓. สถานโยบายอาจมีมติให้เชิญผู้แทนหน่วยงานของรัฐซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการจะพิจารณา ให้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการนั้นเป็นครั้ง คราวก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

๔. คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง มีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการต่อสภานโยบายอย่างน้อยปีละสองครั้ง โดยคณะกรรมการเฉพาะเรื่องเพื่อการติดตามประเมินผลต้องรายงาน สารสำคัญ ผลการประเมินและระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการ อุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแนวปฏิบัติ ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนดังกล่าว

๕. วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินงานของ คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง

ที่ประชุมสภานโยบายมีมติ ดังนี้

เห็นชอบ (ร่าง) ระเบียบสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แห่งชาติ ว่าด้วยคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง พ.ศ. ... โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาปรับแก้ไขตาม ข้อสังเกตของที่ประชุม

๓. ความก้าวหน้าในการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ประชุมสภานโยบายมีมติรับทราบการดำเนินงานที่สำคัญของ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ดังนี้

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ได้มีมติเห็นชอบให้มีการเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้แต่งตั้งคณะกรรมการ/ คณะอนุกรรมการ/ คณะทำงาน เพื่อออกแบบระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการจัดโครงสร้างระบบหน่วยงาน ซึ่งต่อมารองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ประธานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา และออกแบบระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ คณะกรรมการพัฒนาและออกแบบระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการ พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

๒. การหารือแนวทางการใช้กลไก Innovation Sandbox เพื่อช่วยในการพัฒนา นวัตกรรมด้านใหม่โดยปลดล็อกข้อจำกัดทางกฎหมายต่าง ๆ

๓. กลไกการพิจารณาแนวทางการใช้งบประมาณในรูปแบบ Block Grant และ Multi-year ซึ่งต้องหาความชัดเจนเรื่องความหมายและความสอดคล้องกับกลไกการทำงานของสำนัก งบประมาณ

๔. บทบาทของกระทรวงในการขับเคลื่อนโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของ ประเทศสำหรับนวัตกรรม (National Quality Infrastructure for Innovation)

มติที่ประชุม

รับทราบมติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ แผนการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ กล่าวถึงแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้ การดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นับเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศโดยมุ่งเน้นการเตรียมคนไทยเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ และการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปพัฒนาประเทศได้ ที่ผ่านมาในระยะเวลา ๓ เดือน (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ได้ดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) แล้วในเรื่องที่มีความสำคัญ ดังนี้

๑) การปฏิรูประบบงบประมาณ (Budgeting Reform)

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ได้เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและออกแบบระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมต่อสภานโยบายและต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ประธานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและออกแบบระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาและออกแบบระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

๑. ออกแบบกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงบประมาณเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปหรือข้อตกลงที่สอดคล้องกัน

๒. ออกแบบและพัฒนาระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณด้านการอุดมศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแบบต่อเนื่องข้ามปีงบประมาณ (Multi-year)

๓. เสนอรูปแบบการจัดทำข้อตกลงในการดำเนินโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือโครงการวิจัยและนวัตกรรมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษากับสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

๒) การปฏิรูปการบริหารภาครัฐ (Administrative Reform)

เนื่องด้วยสภานโยบายได้มีมติเห็นชอบหลักการและให้จัดตั้งหน่วยบริหารและจัดการทุนเฉพาะด้าน จำนวน ๓ หน่วย ในลักษณะ Sandbox โดยมี สอวช. เป็นร่วมนิติบุคคลและมอบหมายคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน. ดำเนินการจัดตั้งหน่วยบริหารและจัดการทุนให้แล้วเสร็จ และรายงานความก้าวหน้าต่อสภานโยบาย ต่อมาคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ได้พิจารณาแนวทางในการดำเนินการจัดตั้งหน่วยบริหารและจัดการทุนดังกล่าว ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีมติเห็นชอบการจัดตั้งหน่วยบริหารและจัดการทุน จำนวน ๓ หน่วย ได้แก่

๑) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)

๒) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)

๓) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

ทั้งนี้ ได้มีการจัดทำรายละเอียดการดำเนินงานพร้อมข้อบังคับคณะกรรมการ
อำนาจการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วย หน่วย
บริหารและจัดการทุน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยข้อบังคับดังกล่าว มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒
ซึ่งถือว่าหน่วยบริหารและจัดการทุนได้จัดตั้งขึ้นตามข้อบังคับดังกล่าว ทั้งนี้ การดำเนินการของหน่วยบริหาร
และจัดการทุนเป็นลักษณะชั่วคราวโดยได้วางแผนศึกษาแนวทางในการปรับระบบการให้ทุนให้เหมาะสมต่อไป
ในอนาคต

๓) การปฏิรูปกฎหมาย ระเบียบ (Regulatory Reform)

๓.๑ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ได้เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
พัฒนาและออกแบบระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนา
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีต่อสถานนโยบาย และต่อมา รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
ประธานสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา
และออกแบบระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี โดยคณะกรรมการดังกล่าวมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

๑) จัดทำข้อเสนอการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับแก่การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และ
การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

๒) พัฒนาและออกแบบกลไกการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้าง
นวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

๓) จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ ๑) และ ๒)

๓.๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ได้พิจารณาหลักการและแนวทางการ
ส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ (Innovation Sandbox) ตามที่สถานนโยบายในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ มีมติ
เห็นชอบในหลักการและแนวทางการส่งเสริม Innovation Sandbox โดยได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
ที่เป็นประโยชน์ในประเด็นสำคัญ อาทิ การรวบรวมประเด็นการวิจัยและนวัตกรรมที่ติดข้อจำกัด และประสาน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือข้อจำกัดทั้งเชิงกฎหมายและขั้นตอน และนำมาจัดลำดับความสำคัญที่ต้องเร่ง
ดำเนินการ จัดทำโครงการนำร่อง และการจัดทำระเบียบคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (Sandbox) เพื่อเสนอต่อ
สถานนโยบายต่อไป

การดำเนินงานในระยะต่อไป (ปี ๒๕๖๓)

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ได้วางแผนการดำเนินงานในปี ๒๕๖๓ สำหรับ
การปฏิรูปทั้ง ๓ ด้าน ดังนี้

๑) การปฏิรูประบบงบประมาณ (Budgeting Reform) เช่น

- ๑.๑ การออกแบบและพัฒนาระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณด้านการ
อุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- ๑.๒ การออกแบบและพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณด้าน
การอุดมศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๒) การปฏิรูปการบริหารภาครัฐ (Administrative Reform) เช่น

- ๒.๑ ข้อเสนอโครงสร้างการแบ่งบทบาทของหน่วยงานในระบบวิจัยและ
นวัตกรรม

- ๒.๒ ข้อเสนอการปรับโครงสร้างระบบให้ทุนด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- ๒.๓ ประกาศกำหนดให้หน่วยงานในกำกับของตนต้องบูรณาการแผน การดำเนินงานและงบประมาณเพื่อให้เกิดการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เกิด ประโยชน์และประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ
- ๒.๔ การจัดทำโครงสร้างส่วนราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงการ อุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) สำนักงานการวิจัย แห่งชาติ (วช.) และกรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.)

๓) การปฏิรูปกฎหมาย ระเบียบ (Regulatory Reform) เช่น

- ๓.๑ ข้อเสนอการยกเว้นกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐสำหรับการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
- ๓.๒ การผลักดันให้เกิดโครงการนําร่องการส่งเสริม Innovation Sandbox
- ๓.๓ มาตรการการร่วมลงทุนของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานของรัฐ เพื่อ ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
- ๓.๔ การส่งเสริมและการให้สิทธิประโยชน์เพื่อการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. ให้เพิ่มเติมเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน วช. พร้อมอำนาจหน้าที่ ลงในแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ปี ๒๕๖๓
๒. ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ให้มีหน้าที่ในการ พิจารณางบประมาณทั้งด้านอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในภาพใหญ่ที่สร้าง ผลกระทบ (Impact) ให้เกิดแก่ประเทศ ไม่ควรพิจารณาในลักษณะเป็นภาพย่อย (Item)

มติที่ประชุม

รับทราบผลการดำเนินงานในระยะ ๓ เดือนที่ผ่านมาของคณะกรรมการขับเคลื่อน การปฏิรูปฯ และแผนการดำเนินงานในปี ๒๕๖๓

ระเบียบวาระ ๕

เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ประธานฯ ได้กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ครั้งต่อไป ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๓.๓๐ น. ณ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอวช.) โดยฝ่ายเลขานุการฯ จะแจ้งห้องประชุมให้กรรมการทราบต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

นางสาวภัทรธิรา เกื้อกิม
นางสาวภาณิศา หาญพัฒน์

นางสาวสลิลวรรณ กลับประสิทธิ์
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นางสาวนิรดา วีระโสภณ
นางสาวสิริพร พิทยโสภณ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม